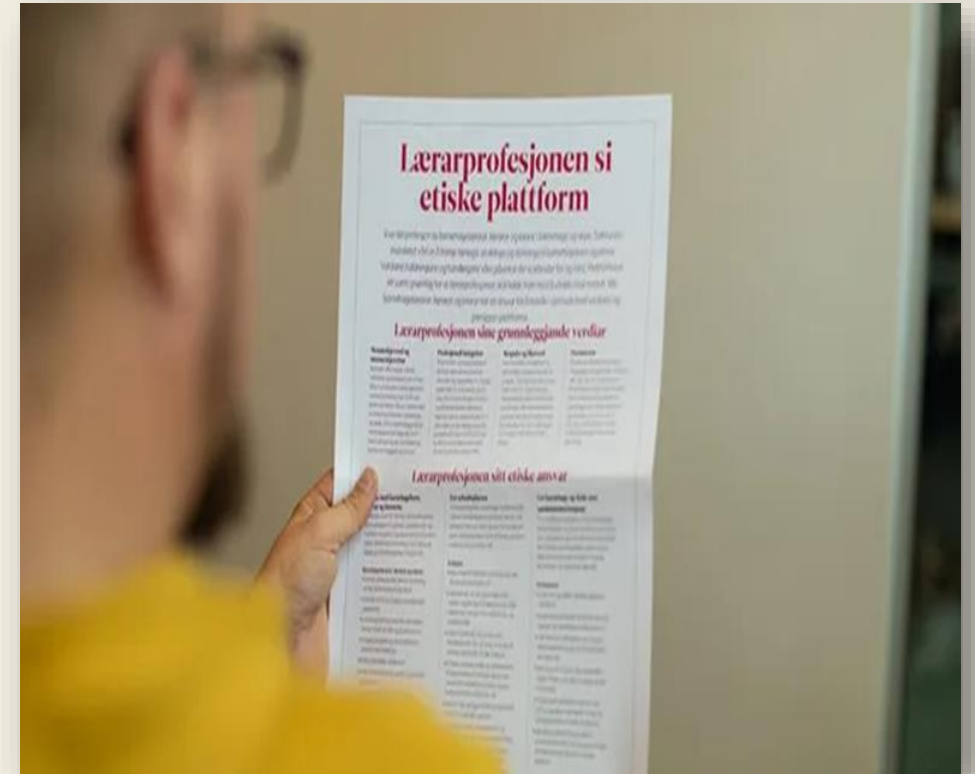

TVO

Læreryrket som profesjon

TV2-KS

Profesjonsstemma

- Som arbeidsplassstillitsvald oppttrer du som representant for profesjonen.
- Profesjonsrolla inneber eit sjølvstendig og kollektivt ansvar for arbeidet med kvalitet i yrkesutøvinga.

Ein profesjon vert kjenneteikna av at den:

- Er tileigna gjennom ei spesialisert utdanning
- Utfører yrket i høve til det politiske samfunnsmandatet ein har fått, med autonomi og handlingsrom
- Har eigen profesjonsetikk

Lærerprofesjonens etiske plattform

Vi er én profesjon av førskolelærere, lærere og ledere i barnehage og skole. Vårt samfunnsmandat er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og dannelse. Våre verdier, holdninger og handlinger påvirker dem vi arbeider for og med. Plattformen er et felles grunnlag for å videreutvikle lærerprofesjonens etiske bevissthet. Alle førskolelærere, lærere og ledere har et ansvar for å handle i samsvar med plattformens verdier og prinsipper.

Lærerprofesjonens grunnleggende verdier

Menneskeverd og menneskerettigheter

Vårt arbeid bygger på verdier og prinsipper nedfelt i universelle menneskerettigheter, spesielt FN's konvensjon om barnets rettigheter. Disse rettighetene skal fremmes og forsvares i barnehage og skole. Menneskeverdet uttrykkes i likhet, den enkeltes frihet og behovet for trygghet og omsorg er grunnleggende.

Profesjonell integritet

Etisk bevissthet og høy faglighet er kjernen i lærerprofesjonens integritet og engasjement. Å skape gode vilkår for lek, læring og dannelse. Vår mestrehet og profesjonelle sjønnutøvelse gir oss et særlig ansvar for å være borte om de faglige og pedagogiske valgene vi gjør. Samfunnet skal ha tillit til at vi bruker vår autonomi på en etisk forsvarlig måte.

Respekt og likeverd

Den enkeltes egenart og personlige integritet forer respekt. Det skal ikke forekomme noen form for undertrykkelse, diskriminering eller fordømmende vurderinger. Alle barnehagebarn og elever har rett til medvirkning. De skal ha frihet til å treffe egne valg innenfor skoleens rammer.

Personvern

Overholdelse av taushetsplikt og opplysningsplikt er avgjørende i vårt arbeid. Alle har rett til personvern. Personoppgysninger skal forvaltes på måter som vermer om barnehagebarn, elever, forsure og kollegers integritet og verdighet. Mulighetene for elektronisk informasjonsspredning krever særlig kritisk døvtsenhet.

Lærerprofesjonens etiske ansvar

I møte med barnehagebarn, elever og foresatte

Vi har ansvaret for tilstiltal samhandling med dem vi jobber for og med. Vår lojalitet ligger hos barnehagebarn og elever for å fremme deres beste. Særlig ferdig formidling av kunnskap og faglig god tilrettelegging er avgjørende.

Førskolelærere, lærere og ledere:

- fremmer alle barnehagebarn og elevers muligheter for lek, læring og dannelse
- arbeider for å være faglig og pedagogisk oppdatert
- er ansvarliggjelle og bevisste makter en har i kraft av rolle og posisjon
- er faglig fæderte og etisk reflekterte i arbeidet med vurdering
- fremmer likestilling og likeverd
- møter barnehagebarn, elever og foresatte med respekt
- griper inn og vermer barnehagebarn og elever som kreveres avhengig av hvem det er som ofrer dem
- møter kritikk med åpenhet og faglige argumenter

For arbeidsplassen

Vi er færekapitole, ansvarlige og illoede- vanderde valgene i barnehagebarn og elevers liv. Som kollegum har vi et felles ansvar for å utvikle et godt utdanningsstibat og for å fremme og videreutvikle vår profesjonellitet.

Kollegiet:

- tar initiativ til etisk refleksjon og dialog med alle ansatte på arbeidsplassen
- samarbeider om å videreutvikle kunnskapen, ferdighetene og etisk dønnemkraft, døvtsenhet og i samarbeid med utdannings- og ferdighetsgjeller
- skaper og deler i en positiv samarbeidskultur der alles sysselpunkter lyttes til og tas på alvor
- er lojale mot egen institusjons mål og retningstiltager så langt disse samsvarer med samfunnsmandatet og vår profesjonsetiske plattform
- arbeider i åpenhet og tilrettelegger for åpen syn fra berørte parter
- respekterer andres kompetanse og erkjanner grensene for egen faglighet
- støtter og tar medansvar når kolleger møter særlige utfordringer i arbeidet
- tar ansvar for å fremme gode løsninger, og om nødvendig varsle, når det oppdages kritikkverdige forhold på arbeidsplassen

For barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner

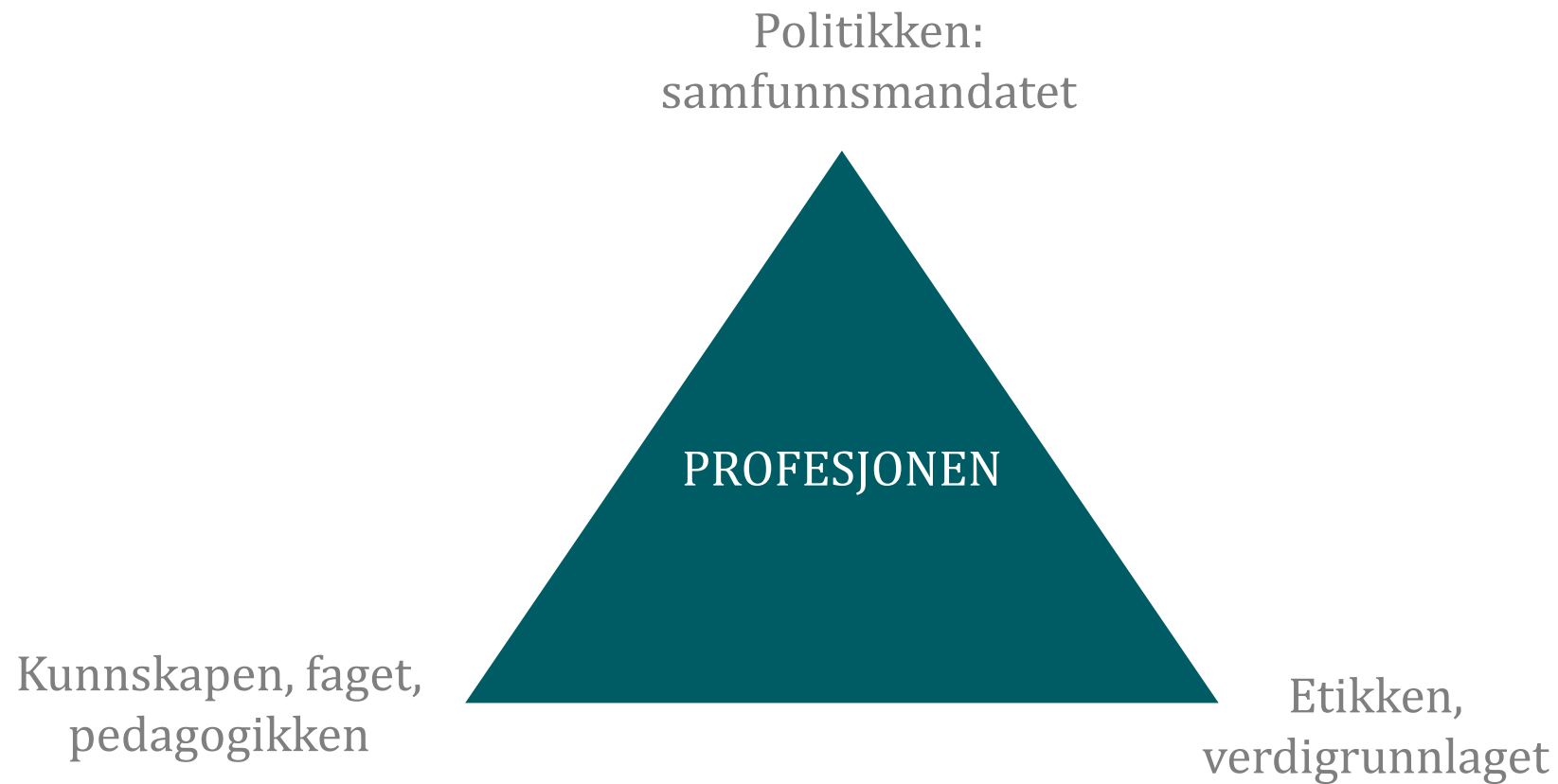
Vi er forpliktet på verdier i barnehagen og skolens samfunnsmandat. Alle disse gjennom demokratisk vedtak er nedfelt i lov- og planverk. Den enkelte førskolelærer, lærer og leder deler profesjonens ansvar for å fremme barnehagen og skolens formål.

Profesjonen:

- viser mot og målbarer tydelig samfunnsmandatet
- beaker prinsippbevisen og deltar aktivt på faglige og utdanningspolitiske arenaer
- står mot press fra aktører som vil gjøre barnehagebarn og elever til midler for sine mål
- tar ansvar for å varsle når rammevilkår skaper faglig og etisk uforsvarlige situasjoner
- tilskaber god samarbeid, uten at vi påtar oss oppgaver som tilhører andre profesjoners fag- og kompetansefelt
- gjør ikke på avkord med verdier i samfunnsmandatet, vårt kunnskapsgrunnlag eller lærerprofesjonens etiske plattform

Førskolelærere, lærere og ledere er forpliktet på denne plattformen og kan aldri unndra seg sitt profesjonelle ansvar.

Profesjonsutøveren sine tre forpliktingar

Fra boka: «Barnehagelæreren som profesjonsutøver», Solveig Østrem og Bernt Andreas Hennum (2015)

Kvifor bringe profesjonsperspektivet inn i diskusjonen?

Fagleg argumentasjon er ein føresetnad for å lukkast med:

- å utvikle arbeidsprosessar på arbeidsplassen
- få auka medverknad
- få gjennomslag for synet vårt
- skape betre rammevilkår
- rette opp i kritikkverdige tilhøve
- styrke den kollektive profesjonsrolla

Korleis kan du bringe profesjonsperspektivet inn i klubben?

Setje opp til diskusjon:

- aktuelle saker knytt til kvalitetsutvikling i eigen barnehage/skule
 - kritikkverdige tilhøve som de ønskjer å endre på
 - forholdet mellom rammer/ressursar og kvalitet i tilbodet
 - aktuelle politiske saker frå Utdanningsforbundet eller samfunnsdebattar om barnehage/skule
-
- Kva argumenter må ein bruke for å få tillit og gjennomslag?

Støtte og materiell på nettsidene:

- Lærarprofesjonen sin etiske plattform og på [nettsider om profesjonsetikk](#)
- Aktuelle artiklar og forskning på [utdanningsforskning.no](#)
- Utdanningsforbundet sin politikk på [utdanningsforbundet.no](#)
- Lærerprofesjonen sitt etiske råd [Lærerprofesjonens etiske råd \(laereretikk.no\)](#)

TVO

Case-bakside

TV2-KS

Oppgåve 1

De får no presentert to ulike utfordringar. Gruppa velgjer éin av desse utfordringane som de skal jobbe vidare med.

Oppgåvene de skal jobbe med er:

- A) Kva legg de vekt på om de ser på utfordringa med *profesjonsfaglege* briller?
- B) Kva legg de vekt på om de ser på utfordringa med *rettigheitsbriller*?
- C) Er det motsetningar mellom A) og B)?

Overtidsbetaling for lesevake

Leseferdigheiter er eit satsingsområde på skulen og de er med i eit spanande prosjekt hos Senter for leseforskning. No planlegg de ein lesevake for alle elevar på 8. trinn. Vaken skal byrje kl. 18.00 og vare fram mot midnatt.

Leiar er entusiastisk til dette, men sier at grunna skulen sin økonomi, er det ikkje rom for overtidsbetaling til lærarane som deltek. I staden kan de få avspasere éin dag kvar som kompensasjon.

Bruk av planleggingstid

På ein avdeling i barnehagen har det vore mykje sjukdom. Vikarbudsjettet er brukt opp, så de er sterkt underbemanna. Barnehagelæraren på avdelinga er på jobb, men har fått eit dilemma. Dersom dei skal få gjennomført det dei har planlagd i månadsplanen så må hun vere att på avdelinga og får då ikkje gjennomført planleggingstida si.

Minner om oppgåve 1:

Velg ein av utfordringane

A) Kva legg de vekt på om de ser på utfordringa med *profesjonsfaglege* briller?

B) kva legg de vekt på om de ser på utfordringa med *rettigheitsbriller*?

C) Er det motsetningar mellom A) og B)?

Oppgave 2

Lærerprofesjonen sine grunnleggjande verdier:

- Menneskeverd og menneskerettar
- Respekt og likeverd
- Profesjonell integritet
- Personvern

A) Skriv ned to assosiasjonar gruppa får til kvar av desse

B) Gje døme på situasjonar i arbeidskvarden der verdiane kan bli sett på prøve

Etisk plattform

Lærerprofesjonens etiske plattform

Vi er én profesjon av førskolelærere, lærere og ledere i barnehage og skole. Vårt samfunnsmandat er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og dannelse. Våre verdier, holdninger og handlinger påvirker dem vi arbeider for og med. Plattformen er et felles grunnlag for å videreutvikle lærerprofesjonens etiske bevissthet. Alle førskolelærere, lærere og ledere har et ansvar for å handle i samsvar med plattformens verdier og prinsipper.

Lærerprofesjonens grunnleggende verdier

Menneskeverd og menneskerettigheter

Vårt arbeid bygger på verdier og prinsipper nedfelt i universelle menneskerettigheter, spesielt FNs konvensjon om barnets rettigheter. Disse rettighetene skal fremmes og forsvares i barnehage og skole. Menneskeverdetes ukenkelighet, den enkeltes frihet og behovet for trygghet og omsorg er grunnleggende.

Profesjonell integritet

Etisk bevissthet og høy faglighet er kjernen i lærerprofesjonens integritet og avgjørende for å skape gode vilkår for lek, læring og dannelse. Vår metodeknethet og profesjonelle sjønnsutøvelse gir oss et særlig ansvar for å være åpne om de faglige og pedagogiske valgene vi gjør. Samfunnet skal ha tillit til at vi bruker vår autonomi på en etisk forsvarlig måte.

Respekt og likeverd

Den enkeltes egenart og personlige integritet fordrer respekt. Det skal ikke forekomme noen form for undertrykkelse, indoktrinering eller landomstulle vurderinger. Alle barnehagebarn og elever har rett til medvirkning. De skal ha frihet til å treffe egne valg innenfor fellesskapets rammer.

Personvern

Overholdelse av taushetsplikt og opplysningsplikt er avgjørende i vårt arbeid. Alle har rett til personvern. Personopplysninger skal forvaltes på måter som verner om barnehagebarn, elever, foresatte og kollegers integritet og verdighet. Mulighetene for elektronisk informasjonsbredning krever særlig kritisk ørvakenhet.

Lærerprofesjonens etiske ansvar

I møte med barnehagebarn, elever og foresatte

Vi har ansvaret for tillitsfull samhandling med dem vi jobber for og med. Vår lojalitet ligger hos barnehagebarn og elever for å fremme deres beste. Samferdig formidling av kunnskap og faglig god tilrettelegging er avgjørende.

Førskolelærere, lærere og ledere:

- fremmer alle barnehagebarn og elevers muligheter for lek, læring og dannelse
- arbeider for å være faglig og pedagogisk oppdatert
- er omsorgsfulle og bevisste makten en har i kraft av rolle og posisjon
- er faglig funderede og etisk reflekterte i arbeidet med vurdering
- fremmer likestilling og likeverd
- møter barnehagebarn, elever og foresatte med respekt
- griper inn og verner barnehagebarn og elever mot krenkelser, uavhengig av hvem det er som utøver dem
- møter kritikk med åpenhet og faglige argumenter

For arbeidsplassen

Vi er kunnskapsrike, ansvarlige og tilstede-værende voksne i barnehagebarn og elevers liv. Som kollegium har vi et felles ansvar for å utvikle et godt utdanningsstilbud og for å fremme og videreutvikle vår profesjonalitet.

Kollegiet:

- tar initiativ til etisk refleksjon og dialog med alle ansatte på arbeidsplassene
- samarbeider om å videreutvikle kunnskaper, ferdigheter og etisk dømmekraft, både internt og i samspill med utdannings- og forskningsmiljøer
- skaper og deltar i en positiv sanhandlingskultur der alles synspunkter lyttes til og tas på alvor
- er lojale mot egen institusjons mål og retningslinjer så langt disse samsvarer med samfunnsmandatet og vår profesjonsetiske plattform
- arbeider i åpenhet og tilrettelegger for innsyn fra berørte parter
- respekterer andres kompetanse og erkjenner grensene for egen faglighet
- støtter og tar medansvar når kolleger møter særlige utfordringer i arbeidet
- tar ansvar for å finne gode løsninger, og om nødvendig varsle, når det oppdages kritikkverdige forhold på arbeidsplassen

For barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner

Vi er forpliktet på verdiene i barnehagen og skolens samfunnsmandat, slik disse gjennom demokratiske vedtak er nedfelt i lov- og planverk. Den enkelte førskolelærer, lærer og leder deler profesjonens ansvar for å fremme barnehagen og skolens formål.

Profesjonen:

- viser mot og målbarer tydelig samfunnsmandatet
- bruker ytringsfriheten og deltar aktivt på faglige og utdanningspolitiske arenaer
- står imot press fra aktører som vil gjøre barnehagebarn og elever til midler for sine mål
- tar ansvar for å varsle når rammevilkår skaper faglig og etisk uforsvarlige tilstander
- tilstreber godt samarbeid, uten at vi påtar oss oppgaver som tilhører andre profesjoners fag- og kompetansefelt
- går ikke på akkord med verdiene i samfunnsmandatet, vårt kunnskapsgrunnlag eller lærerprofesjonens etiske plattform

Førskolelærere, lærere og ledere er forpliktet på denne plattformen og kan aldri unndra seg sitt profesjonelle ansvar.

Profesjonsetikk – Lærerhverdagen – Utdanningsforbundet